

עקרונות והנחיות לחיבור מבחנים אקדמיים

הנחיות לחיבור שאלות מסוג רב-בררה (שאלות סגורות) - תקציר

[המסמך המלא זמין ב http://www.ispa.org.il/image/users/154293/ftp/my_files/tests.pdf?id=7607912]

שאלות מסוג רב-בררה, מורכבות מגוף השאלה (גזע) ומ-3-5 אפשרויות תשובה שרק אחת מהן היא תשובה נכונה והשאר משמשות כ"מסיחים".

כדי לחבר שאלות טובות מסוג רב-בררה יש לוודא שהשאלה מנוסחת בצורה בהירה וחסכונית והמסיחים ממלאים את ייעודם ומקטינים את הסיכויים לניחוש נכון, וכן שהשאלה אינה מכילה רמזים שעשויים לסייע לנבחנים לזהות את התשובה הנכונה גם ללא ידע מספיק.

ניסוח גוף השאלה (הגזע)

- נסחו את הגזע באופן בהיר וחד משמעי כדי להבטיח שהנבחנים יבינו מה נדרש מהם [...]. עוד בטרם קראו את אפשרויות התשובה.
- נסו להימנע במידת האפשר מן השימוש במילות שלילה כגון "לא" ו-"אין". במידה ואתם כוללים מילות שלילה, יש להדגיש אותן, כדי למנוע בלבול. יש להימנע בעיקר משלילה כפולה, או ניסוחים מורכבים מבחינה לוגית.

חיבור אפשרויות התשובה

- וודאו שהתשובה הנכונה אינה בגדר פרפראזה של ביטוי המופיע בגזע, הרומזת על נכונותה.
- חברו מסיחים שייראו סבירים לנבחנים שאינם שולטים בחומר במידה מספקת, אך ייפסלו בקלות על ידי נבחנים השולטים היטב בחומר. הימנעו משימוש במסיחים מטעים, קלים לפסילה או מגוחכים.
- ודאו שכל אפשרויות התשובה מתאימות לגזע מבחינה לשונית-דקדוקית ומבחינה תוכנית.
- וודאו שהתשובה הנכונה אינה חריגה באורכה בהשוואה למסיחים.
- הימנעו משימוש בביטויים "מחייבים" וקיצוניים (כגון, תמיד, לעולם לא).
- הימנעו מאפשרויות תשובה שהן שקולות במשמעותן או דומות מאוד זו לזו.

- הימנעו מחיבור אפשרויות תשובה המנוגדות זו לזו.
- העבירו לגוף השאלה (הגזע) מידע שחוזר בכל אפשרויות התשובה.
- הימנעו משימוש באפשרויות תשובה מהסוג: "כל האפשרויות נכונות", "אף אחד מהנ"ל", "אי-אפשר לדעת".
- הימנעו משימוש במתכונת של "צירופים" (למשל, אפשרויות תשובה מסוג: "א + ב נכונים").

סדר מסיחים

- כשהדבר רלבנטי, סדרו את אפשרויות התשובה בסדר הגיוני / שיטתי (למשל, לפי ערך מספר או אורך התשובה).
- רצוי שמקומה של התשובה הנכונה בין אפשרויות התשובה ייקבע באופן אקראי. יש לשים לב לכך שמיקום אקראי אין פירושו שהתשובה הנכונה תופיע בכל מקום מספר שווה של פעמים.

הרכבת המבחן השלם

- כדי לקבל תמונה מהימנה על מצב הידע של כל נבחן, הרכיבו את המבחן משאלות רבות, שכל אחת מהן מייצגת יחידה אחת של תוכן ומיומנות ספציפית.
- השתדלו לכלול לכל הפחות 25 שאלות.
- דאגו לאי-תלות בין השאלות, כלומר, וודאו ש-
  - ✓ פתרון שאלה אחת אינו תנאי לפתרון שאלה אחרת.
  - ✓ אי-אפשר להיעזר במידע שנמסר בשאלה אחת כדי לענות על שאלה אחרת.
- סדרו את השאלות בסדר הגיוני, למשל, על פי נושאים, על פי סדר הלמידה או מן הקל אל הקשה.
- הרכיבו נוסחים מקבילים במקביל (מועד א ומועד ב).
- הקצו למבחן מסגרת זמן מתאימה - כזו שבה רוב הסטודנטים אינם נזקקים לכל הזמן המוקצב על מנת לסיים את המבחן.

הפקת המבחן

- ✓ השתמשו בגופן פשוט בגודל סביר (12).
- ✓ שמרו על אחידות לשונית וגראפית במבחן כולו.
- ✓ וודאו שכל שאלה מופיעה בשלמותה בעמוד אחד.
- ✓ ערכו הגהה טכנית לאיתור שגיאות לשוניות, שגיאות כתיב והקלדה.